

**500 BÜYÜKTE
SALGINA
RAĞMEN
CİRO VE KÂR
ARTTI**

Çarklar kâra döndü

Sanayi devlerinin geçen yıl üretimden net satışları 1.17 trilyon liraya ulaştı. Bu satışla esas faaliyet kârı yüzde 55 artışla 142.8 milyar liraya yükseldi. Sanayicilerin finansman maliyeti yükselse de kambiyo kârları yüzde 36 arttı. Ancak sanayici bu kâra sevinemedi. Çünkü salgın etkisiyle ihracat yüzde 12,8, özkaynakları yüzde 31,6'ya geriledi.

ISO Başkanı Erdal Bahçıvan, salgın, enflasyon ve faiz etkisiyle finansman yükünün yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar liraya yükselttiğine işaret ederek, "Sanayi kuruluşları, karların halen oldukça önemli bir bölümünü finansman giderlerine ayırmaya devam etti" dedi. Hammaddede sıkıntısına işaret eden Bahçıvan, sunuları söyledi: "Yurt dışından gelen hammaddede fiyatlarında yaşanan yüksek artışlar sanayicimiz üzerinde baskı yapıyor. Bu artışlar, önümüzdeki günler

için çok ciddi bir stres kaynağı olacak. Bir başka önemli stres kaynağı da enflasyon. Biz sanayiciler asla ve asla yüksek enflasyonlu ortamda yaşamak istemiyoruz. Onun için ne yapıp edip enflasyon mücadelesini mutlaka kazanmalıyız. Enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılmaz. Nitekim geçen yıl yatırım teşvik belgelerinde yaşanan yüksek oranlı artışa rağmen, yatırım istahının fiiliyata dönmediğini son dönemlerde net bir şekilde gözlemliyoruz."

YATIRIMDA ENFLASYON VE HAMMADDE STRESİ

ISO 500'DE İLK 10

SİRKET	ÜRETİMDEN SATIŞ (MİLYON TL)
Tüpraş	58.593
Ford Otomotiv	45.223
Oyak-Renault	31.241
Toyota Otomotiv	30.812
Star Rafineri	24.030
Arcelik	21.802
Tofaş Otomotiv	20.781
Ereğli Demir çelik	16.976
İskenderun Demir çelik	16.909

YÜKSEK TEKNOLOJİ YERİNDE SAYDI

■ Zorlu salgın sürecinde firmaların likit varlıklara yönelmesi, duran varlık yatırımları sınırladı.
■ Devreden KDV yüzde 14,3 artışla 12,4 milyara çıkarken, kar eden kuruluş

411'den 423'e yükseldi.
■ Orta yüksek ve yüksek teknoloji katma değer yüzde 30,4'ten yüzde 31,2'ye sınırlı yükseldi.
■ İstihdam yüzde 2,9, ödenen maaş ve ücretler

yüzde 14,4 arttı.
■ Yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı 110'a inerken, halka açık kuruluşlar 67 ile yatay seyretti.
■ ISO 500'de Anadolu ağırlığı arttı. Sayısal düşüşe karşın en büyük pay 161 şirket ile yine ISO şirketlerine ait olsa da, beş yıl önce bu rakam 180'di.
■ İstanbul'u Ege Bölgesi 44, Ankara 37, Kocaeli 36, Gaziantep 29, Bursa 19 şirket ile izledi.

ÜRETİMDEN SATIŞ 1.1 TRİLYON TL

MİLYON TL	2019	2020	DEĞİŞİM (%)
Üretimden satış	1.021.869	1.178.601	15,3
Faaliyet kârı	92.113	142.805	55
Üretim faaliyeti dışı gelirler (net)	37.229	43.449	16,7

İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020" araştırma sonuçları açıklandı. Araştırmaya göre, koronavirüsün ilk açıklandığı ve salgınla mücadelenin başladığı 2020 yılında sanayicilerin üretimden satışları 1 trilyon 22 milyar liradan yüzde 15,3 artışla 1 trilyon 179 milyar liraya yükseldi. Bu büyüme performansı 2018'de yüzde 34,5 ve 2019'da yüzde 16,4 artışla karşılaştırıldığında yavaşlamaya işaret etti. Satışlardan esas faaliyet net kârı da yüzde 55 artışla 142,8 milyar liraya ulaştı. Zorlu dönemde sanayicilerin finansman maliyetleri artsa da kambiyo kârları (döviz kazançları) yüzde 36 artışla 13,9 milyardan 19,01 milyara çıktı. Karlılığa pozitif katkı yapan üretim faaliyeti dışı net gelirler de 43,4 milyar liraya ulaştı. Bölgelekle finansman giderlerinin faaliyet karına oranı yüzde 69,3'ten yüzde 62,2'ye geriledi.

Hamide Hangül

KREDİLER SANAYİ DİŞINA GİTTİ

Salgın döneminde ISO 500'ün ihracatı da yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. Borçları yüzde 23 artışla 499,6 milyara ulaşan ISO 500, faaliyet kârı desteğiyle özkaynaklarını da yüzde 23,2 büyütebildi. Ancak 2015'de ilk kez yüzde 60'ların üstüne çıkan toplam borçların payı 2020'de yüzde 68,4'e ulaşırken, özkaynaklar yüzde 31,6'de kaldı. Vadelere göre kısa vadeli borçlar yüzde 22,4'lük artışla 206 milyar liraya, uzun vadeli yüzde 23,3 artışla 293,5 milyar liraya ulaştı. ISO Başkanı Bahçıvan, bu tabloyu şöyle değerlendirdi: "Türkiye'de geçen yıl yüzde 35'lerde seyreden oldukça güçlü bir kredi büyümesi yaşanırken, ISO 500'ün mali borçlarındaki artışın yüzde 23'le sınırlı kalması, kredilerin daha çok sanayi dışı sektörlerle yöneldiğini gösteriyor."

TÜPRAŞ ZİRVEYİ BIRAKMADI

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasına göre, 2020 yılında üretimden satışlarda en büyük kuruluş geçen yıl olduğu gibi 58 milyar 593 milyon lirayla TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) oldu. Ford Otomotiv 45 milyar 223 milyon lirayla ikinci, Oyak Renault 31 milyar 242 milyon lirayla üçüncü, Toyota Otomotiv Sanayii Türkiye 30 milyar 812 milyon lirayla dördüncü sırada geldi. ■ İSTANBUL